

A bronzkori gödrök a patakól közvetlen K-re eső, magasabban fekvő területen, kisebb csoportokban kerültek elő. A gödrök vagy kerek alakúak, méhkas alakúak vagy kisebb méretűek, ovális alakúak és befelé rézsűs falúak voltak. A leleteik nagy részét az edénytöredékek adták, de azok mellett általában mindig voltak állatsontok (marha szarv, kutya-, sertécsont). Az edénytöredékek között megtalálható a kora bronzkori Makó-kultúrára jellemző belső díszes táltöredék is. További jellegzetes bronzkori edénytöredékek az enyhén behúzott, belső oldalán ferdén levágott peremű, külső oldalán seprűdíszes, félgömbös tál és az urna alakú tároló edény. Ez utóbbi edénytípus nyakán borda és/vagy vízszintes bütyökdísz, alatta seprűdísz látható.

A kelta jelenségek ugyancsak a patak menti magaslaton helyezkedtek el. Az erre a korra keltezhető gödrök közös jellemzője, hogy azok alját és ritkán a felmenő falát is kitapasztották. A gödreik kerek és méhkas alakúak. A 35 gödör mellett két épület is előkerült egymás mellett. A két építmény két típust képviselt. Az SNR 256 ház téglalap alaprajzú, É–D-i hossz tengelyű, melynek az ÉK-i sarkához közel vájtak az altalajba egy kemencét. A ház közepén egy szabad tűzhely nyomát is megfigyeltük. A ház alja tapasztott volt, cölöphelyet nem találtunk. Az SNR 250 építmény ennél jóval egyszerűbb, szabályos négyszögletes alakú, melyben sem cölöphely, sem padló, sem kemence nem volt megfigyelhető.

A kelta leletanyag főként edénytöredékekből, kevés állatsontból és őrlőkötőredékekből állt. A kerámiák között megtalálhatóak a korongolt S profilú vagy behúzott peremű tál- és az urnatöredékek. Nagyon kis számban kerültek felszínre grafitos anyagú szitulatöredékek. A korongolt töredékek mellett kézzel formált fazéktöredékek is előfordultak. A legjelentősebb leletanyaggal az SNR 175 gödör rendelkezett, amely önmagában is eltért a többitől. A méhkas alakú gödör alján, illetve az oldalán 3 mélyedést alakítottak ki, amelyek oldalfala jóval benyúlt a gödör pereme alá. A gödörből 3–4 agyaghehéző és számos vastárgy került felszínre: lemezdarabok, pántok, kétágú tárgy, késtöredék és olyan töredékek, amelyek ismeretlen rendeltetésű tárgyakhoz tartoztak. Ebben a gödörben egy vaskés csont nyelének átfűrt darabjai is voltak.

A legnagyobb számban a császárkori objektumok fordultak elő, amelyek nemcsak a magasparton, hanem a mélyebben fekvő területen is egyaránt kirajzolódtak. A két hosszú, de keskeny szelvényből annyi jól kivethető, hogy az épületek a magasparton, a patak mellett, míg a nagyobb méretű, több mint 2 m mély tárolóvermek pedig a szelvények K-i részén, egy csoportban helyezkedtek el. Az egyik legjelentősebb objektum az SNR 76 árok volt, amely Ny–K-i irányba szelte át mindkét szelvényt. A 3 szarmata épület közül kettő egymás mellett feküdt. Mindkét épület lekerekített sarkú négyszögletes alapú, a kisebbik ház közepén egy négyszögletes alakú cölöphellyel. A harmadik ház közepén ugyancsak megtaláltuk a szögletes alakú, közel 1 m mély cölöphelyet, azonban ezen kívül, a ház a K-i és a Ny-i oldalának a közepén is egy-egy kerek alakú cölöphely feküdt. A ház további érdekessége, hogy a Ny-i fala mellé egy téglalap alakú gödröt ástak. A gödör Ny-i széle és a ház belső oldala közé további 3 cölöphelyet ástak, illetve a gödör K-i oldalánál két fűlszerű mélyítés volt. Valószínűleg a gödör a ház része lehetett. Ebben a házban figyeltünk meg egyedül padlószintet.

A szarmata objektumok nagy része kerek vagy kerekded alakú, méhkas alakú vagy hengeres falú gödör, amelyekből változó mennyiségű leletanyag került elő. A leletanyag jelentős részét adta a kerámia. Az edénytöredékek között megtalálhatóak a kézzel formált

fazék-, bögre- és fedőtöredékek, illetve a korongolt szürke és téglaszínű tál-, hombár- és egyéb edénytípusokhoz tartozó darabok. Római import kerámia nem került elő. Néhány objektumból vaskés-, bronzlemez töredék, az SNR 76 árokból egy ép vas csikózábla, továbbá orsógombok és őrlő- és fenőkő töredékek kerültek felszínre. Több gödör betöltésében találtunk teljes kutyavázat.

Előkerült egy D–É-i tájolású temetkezés is, amely a humuszrétegben feküdt. A nagyon rossz megtartású váz a hátán feküdt. A bal medencéje mellett egy ovális alakú vastárgy, talán övkarika vagy övcsat feküdt. A temetkezés a tájolása alapján talán szarmata.

Az ismeretlen korú objektumok közül két olyan ovális alakú gödröt érdemes kiemelni, amelyek alján egy-egy kerek alakú cölöphelyet bontottunk ki. Ehhez hasonló gödrök bronzkori leletanyaggal szoktak előfordulni.

A leletanyag a Herman Ottó Múzeumba (Miskolc) került.

A feltárás munkatársai: Gallina Zsolt régész, Keresztes Noémi Ninetta és Litauszki Zoltán régésztechnikusok. A geodéziai felmérést és a térinformatikát az Archeoline Kft. végezte el.

GULYÁS GYÖNGYI

85. Csincse határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) **Ő, U, Kő**

A Gazdasági Operatív Program keretében zajló Szélessávú közzétartási fejlesztések tárgyában megvalósítandó GOP-3.1.2-12-2012-0018 azonosító számú pályázat részeként kiépítendő optikai kábel projekthez végzett a Herman Ottó Múzeum előzetes régészeti dokumentáció készítéséhez kapcsolódó terepbejárást, 2014. szeptember 18. és október 2. között Borsod-Abaúj-Zemplén megye DNY-i részén.

Nagy-kinestár Délnyugat (KÖH 87643): A lelőhely Csincse Ny-i szélénél, a Kis-Csincse-patak bal teraszán helyezkedik el, az országút közvetlen közelében, attól É-ra. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejáráskor learatott napraforgó borította, mely közepes látási viszonyokat biztosított. Egy 200×40 m-es területen kicsi intenzitással őskori és középkori kerámia-töredékek és kevés patics került elő.

Lőrinc-dűlő (KÖH 87655): A lelőhely Csincse DNY-i részén, a falu közvetlen közelében, a Lőrinc-dűlő nevezetű határrészben helyezkedik el, a Kis-Csincse bal teraszán, attól 500 m-re. A terület mezőgazdasági művelés alatt áll; a bejáráskor learatott és beszántott búza borította, mely jó látási viszonyokat biztosított. Egy 330×60 m-es területen közepes intenzitással jelentkező neolitikus kerámiákat és pattintott kőeszközöket, illetve szórványosan középkori kerámia-töredékeket találtunk.

Munkatársak: Fekete László, Nagy Zoltán, Simon József, Galkó József, Juhász Ádám, Toronya Zsolt.

TÓTH KRISZTIÁN

86. Csongrád, Ellés-monostor

(KÖH 17355)

(Csongrád megye) **Á**

Az Összefogás Csongrádért Egyesület megkeresésére 2014. március 17. és június 16. között az Ellés-monostor látogathatóvá tételéhez és konzerválásához szükséges földmunkák során a Móra Ferenc Múzeum régészeti megfigyelést végzett.

A munkálatok folyamán a nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén egy gyalogutat létesítettek, melyhez 300 m hosszúságban, 1 m szélességben és 0,3 m mélységben lehumuszták a felszínt, valamint a terület általános tereprendezését, szemét-